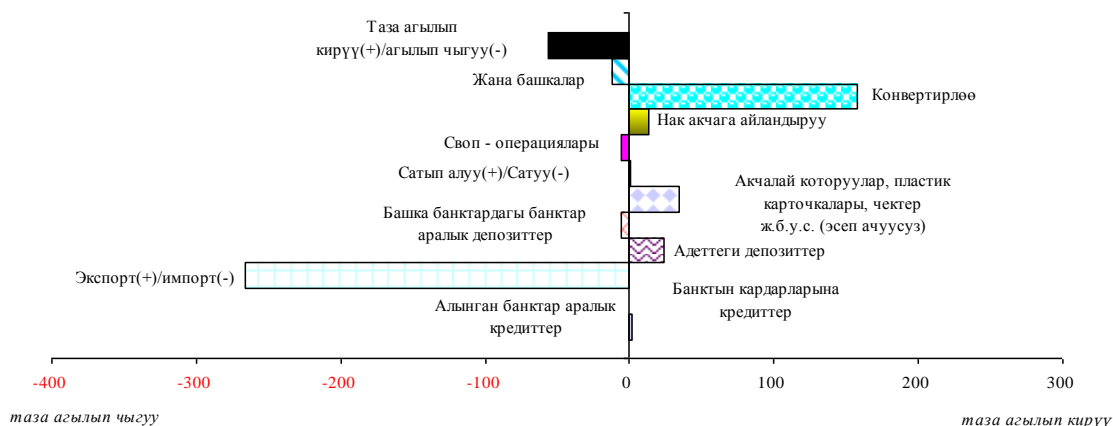

Валюта рыногу (2013-жылдын ноябрь айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

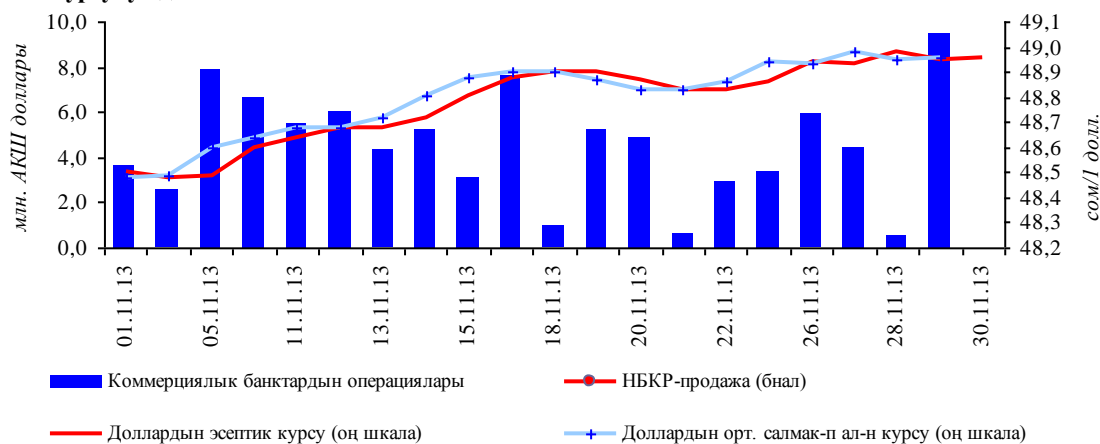

Жалпысынан, кароого алынып жаткан мезгил ичинде банктар аралык валюта рыногунда сатып алуу-сатуу көлөмүнүн айлык көрсөткүчтөрүнүн көбөйүүсүнүн алкагында болуп өткөн, америка валютасынын алмашуу курсунун – бир АКШ доллары үчүн 48,5027 сомдон 48,9590 сомго чейин жогорулоо динамикасы уланган (2012-жылдын ноябрь айында курс өткөн айга салыштырмалуу 0,3 пайызга көбөйгөн). Чет өлкө валютасына суроо-талаптын жогорулашынын негизги себептеринин бири соода теңдеминин өсүп жаткан тартыштыгынын шартында, коммерциялык банктардын товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү импорттоо боюнча кардарлардын контракттарын тейлөө боюнча операцияларынын көлөмүнүн көбөйүүсү болгон.

Чет өлкө валютасын сатып алуу – сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 33,6 млрд. сом өлчөмүндө түптөлүү менен 21,7 пайызга кыскарган. Операциялардын бардык сегментинде: коммерциялык банктардын нак эмес операцияларынын – 31,2 пайызга, 4,9 млрд. сомго чейин, коммерциялык банктардын нак операцияларынын – 21,9 пайызга, 24,7 млрд. сомго чейин, алмашуу бюролорунун нак операцияларынын 3,2 пайызга, 4,0 млрд. сомго чейин ишкердик жигердүүлүгүнүн кыйла төмөндөөсү себеп болгон.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү коммерциялык банктар ортосундагы бүтүмдөрдүн тиешелүү кыскарышынын эсебинен 90,9 млн. АКШ долларына (30,4 пайызга) чейин төмөндөгөн. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк интервенцияларды жүргүзгөн эмес (2012-жылдын тиешелүү мезгил аралыгында да интервенциялар жүргүзүлгөн эмес). (2-график).

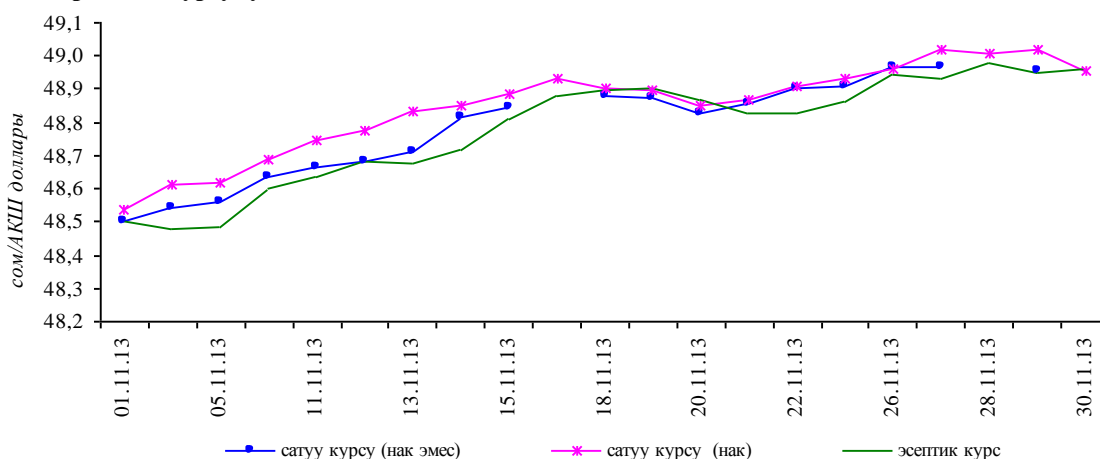
2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

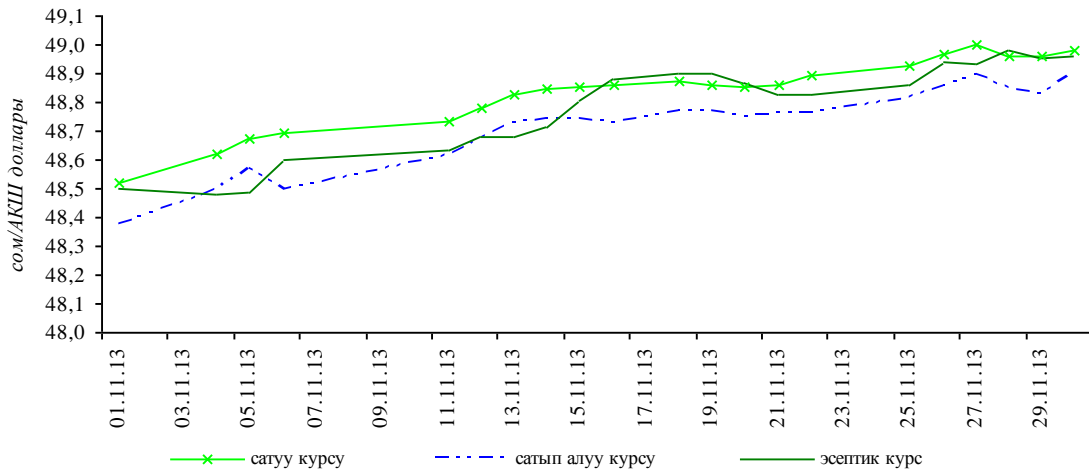
Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүрүүдө АКШ доллары, орус рубли жана казак теңгеси боюнча операциялардын көлөмүнүн төмөндөөсү байкалган. Мында, жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөндөгүчө бөлүштүрүлгөн: АКШ долларындагы операциялардын салыштырма салмагы 2,0 пайыздык пунктка, 61,5 пайызга чейин көбөйгөн; рублиде- 1,9 пайыздык пунктка, 27,8 пайызга чейин төмөндөгөн. Казак теңгесиндеги операциялардын үлүшү ай ичинде 0,6 пайыздык пунктка көбөйүү менен 7,7 пайызды түзгөн, евродо 3,0 пайызды түзгөн (-0,7 пайыздык пункт).

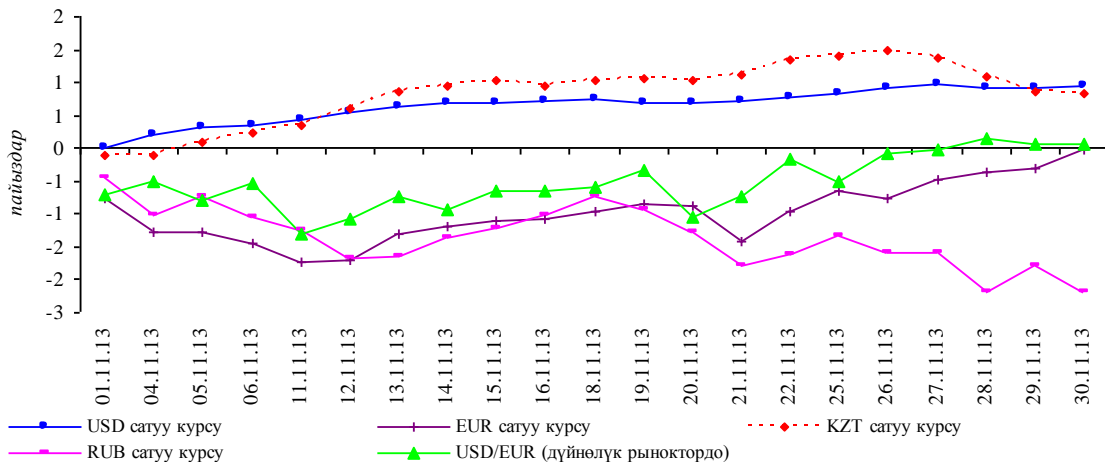
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюрлорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюрлорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюрлордун накталай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2012	11	28 722,7	5 018,0	17,5	19 820,7	69,0	3 884,0	13,5
	12	26 180,1	3 958,3	15,1	18 549,8	70,9	3 672,1	14,0
2013	01	22 335,6	3 330,8	14,9	15 850,9	71,0	3 153,8	14,1
	02	21 941,7	3 886,7	17,7	14 684,9	66,9	3 370,1	15,4
	03	23 135,9	4 960,9	21,4	14 642,8	63,3	3 532,2	15,3
	04	28 218,6	4 969,0	17,6	19 157,7	67,9	4 092,0	14,5
	05	26 955,3	5 200,4	19,3	18 183,9	67,5	3 570,9	13,3
	06	28 266,2	4 678,1	16,6	19 944,9	70,6	3 643,2	12,9
	07	37 930,0	5 752,4	15,2	27 754,2	73,2	4 423,4	11,7
	08	38 826,0	6 616,9	17,0	28 199,8	72,6	4 009,3	10,3
	09	39 130,5	6 104,3	15,6	29 125,7	74,4	3 900,5	10,0
	10	42 897,0	7 102,4	16,6	31 612,2	73,7	4 182,4	9,8
	11	33 607,6	4 884,3	16,6	24 675,1	73,4	4 048,2	12,1

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жаңа башкалар	
			көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2012	11	28 722,7	17 122,7	59,6	931,1	3,2	7 595,5	26,4	3 065,3	10,7	8,0	0,0
	12	26 180,1	15 270,4	58,3	799,9	3,1	7 780,8	29,7	2 322,7	8,9	6,3	0,0
2013	01	22 335,6	13 317,6	59,6	763,0	3,4	6 716,9	30,1	1 532,3	6,9	5,8	0,0
	02	21 941,7	13 266,5	60,5	778,9	3,6	6 338,3	28,9	1 551,9	7,1	6,1	0,0
	03	23 135,9	14 183,3	61,3	840,9	3,6	5 893,0	25,5	2 210,0	9,6	8,7	0,0
	04	28 218,6	17 043,6	60,4	954,3	3,4	7 487,5	26,5	2 722,6	9,6	10,6	0,0
	05	26 955,3	15 437,5	57,3	889,9	3,3	7 674,7	28,5	2 942,7	10,9	10,3	0,0
	06	28 266,2	16 175,0	57,2	961,9	3,4	8 522,8	30,2	2 597,1	9,2	9,5	0,0
	07	37 930,0	22 098,6	58,3	1 035,7	2,7	11 164,6	29,4	3 615,8	9,5	15,5	0,0
	08	38 826,0	22 692,5	58,5	1 210,1	3,1	10 660,6	27,5	4 253,1	11,0	9,7	0,0
	09	39 130,5	23 373,9	59,7	1 091,5	2,8	11 996,7	30,7	2 655,5	6,8	13,0	0,0
	10	42 897,0	25 505,5	59,5	1 594,2	3,7	12 772,4	29,8	3 016,8	7,0	8,2	0,0
	11	33 607,6	20 652,9	61,5	1 017,2	3,0	9 355,4	27,8	2 575,5	7,7	6,7	0,0

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2012	11	47,2578	61,3170	1,5217	0,3140	0,3%	0,5%	1,8%	0,4%
	12	47,4012	62,6573	1,5607	0,3145	0,3%	2,2%	2,6%	0,2%
2013	01	47,7696	64,5105	1,5909	0,3167	0,8%	3,0%	1,9%	0,7%
	02	47,5676	62,2279	1,5535	0,3162	-0,4%	-3,5%	-2,3%	-0,2%
	03	47,9610	61,4884	1,5430	0,3180	0,8%	-1,2%	-0,7%	0,6%
	04	48,1717	63,0543	1,5412	0,3185	0,4%	2,5%	-0,1%	0,2%
	05	48,2300	62,5230	1,5268	0,3192	0,1%	-0,8%	-0,9%	0,2%
	06	48,6409	63,4543	1,4867	0,3207	0,9%	1,5%	-2,6%	0,5%
	07	48,8745	64,8613	1,4860	0,3192	0,5%	2,2%	0,0%	-0,5%
	08	48,7243	64,5305	1,4655	0,3189	-0,3%	-0,5%	-1,4%	-0,1%
	09	48,6197	65,6731	1,5032	0,3165	-0,2%	1,8%	2,6%	-0,7%
	10	48,5027	66,7809	1,5128	0,3143	-0,2%	1,7%	0,6%	-0,7%
	11	48,9590	66,6234	1,4750	0,3186	0,9%	-0,2%	-2,5%	1,4%

4-таблица. Алмашуу бюрлорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чыкенишкен четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2012	11	0,2%	0,4%	0,7%	0,7%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,3%	0,3%	1,5%	0,4%
	12	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,9%	0,7%	-0,5%
2013	01	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,2%	0,2%	0,1%	0,7%	-4,3%	3,6%	1,4%
	02	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	-0,3%	-2,9%	-1,8%	0,0%
	03	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,6%	-1,5%	-1,1%	0,4%
	04	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,5%	2,3%	-0,2%	0,0%
	05	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	-0,4%	-1,0%	0,4%
	06	0,2%	0,4%	0,7%	0,7%	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	0,5%	1,1%	-2,7%	0,1%
	07	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,8%	1,8%	0,8%	-0,3%
	08	0,3%	0,5%	0,7%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,4%	-0,1%	-2,9%	-0,4%
	09	0,3%	0,4%	0,6%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-0,1%	1,7%	4,1%	-0,3%
	10	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,3%	1,6%	0,8%	-0,5%
	11	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,9%	0,0%	-2,2%	0,8%